

Debatt for videregående skole

HL senteret
Senter for studier av Holocaust og
livssynsminoriteter

Til læreren

På neste side følger et debattopplegg om temaet eugenikk, til bruk i videregående skole. Eugenikken var vitenskapen som la grunnlaget for at nazistene utførte systematiske drap på funksjonshemmede under 2. verdenskrig. Bakgrunnsinformasjon om disse temaene finner du i dokumentene [eugenikk.pdf](#) og [eutanasipdf](#) på HL-senterets hjemmesider, se www.hlsenteret.no.

For å forberede eleven til diskusjonen kan du selv gi elevene en innføring i hva eugenikk er, eller la dem lese dokumentet [eugenikk.pdf](#) på www.hlsenteret.no.

Både dette dokumentet og bakgrunnsnotatene om eugenikk og eutanasi kan du bruke fritt. Du kan kopiere og dele ut dokumentene til elevene, eller bruke ideene her som utgangspunkt for egne opplegg.

Vi anbefaler eutanasinotat som utgangspunkt for å diskutere aktiv dødshjelp.

Etterarbeid

Dersom du ønsker å jobbe videre med temaet, kan du la elevene lese Bioteknologinemndas hefte [Preimplantasjonsdiagnostikk](#), se <http://www.bion.no/publikasjoner/WEB%202005%2011%2017%20Preimplantasjonsdiagnostikk.pdf>. Hftet kan brukes som utgangspunkt for å få i gang en debatt om forskjellen mellom eugenikk på begynnelsen av det 20. århundre og fosterdiagnostikk i dag.

HL-senteret tar gjerne imot innspill, tilbakemeldinger eller spørsmål til oppleggene. Disse kan sendes til: undervisning@hlsenteret.no.

Debatt for videregående skole

HL senteret
Senter for studier av Holocaust og
livssynsminoriteter

Lenker til

Bioteknologinemnda:

Preimplantasjonsdiagnostikk

[http://www.bion.no/
publikasjoner/WEB%202005
%2011%2017%20Preimplant
asjonsdiagnostikk.pdf](http://www.bion.no/publikasjoner/WEB%202005%2011%2017%20Preimplantasjonsdiagnostikk.pdf)

Et barn i ditt bilde

[http://www.bion.no/
publikasjoner/Etiske_
dilemmaer.pdf](http://www.bion.no/publikasjoner/Etiske_dilemmaer.pdf)

For elevene

Bioteknologinemndas hefte *Et barn i ditt bilde - etiske dilemmaer ved livets begynnelse* beskriver forskjellen på tidligere tiders eugenikk og den nåværende praksis på følgende måte:

“I den grad man kan kalle dagens bruk av bioteknologi for å velge genetiske egenskaper for eugenikk, er det naturlig å bruke uttrykket “liberal eugenikk”. Det vil si at det ikke er staten som gjennom tvangssterilisering og annen uakseptabel maktbruk iverksetter en plan om å forbedre nasjonens genetiske sammensetning. Alle valg av egenskaper tas av enkeltstående foreldre, som neppe tar hensyn til befolkningens genetiske sammensetning når de treffer sin beslutning. Konsekvensene av alle disse valgene kan imidlertid kanskje bli lik de konsekvensene en statlig iverksatt eugenikk ville få. Man kan diskutere om disse konsekvensene er ønskelige eller ikke, men man må ha det klart for seg at både metodene og hensiktene er helt andre enn i tidligere tiders eugenikk, slik at man ikke automatisk kaller en praksis uakseptabel fordi den kan kalles eugenisk.”

- Les teksten
- Hva er i følge teksten forskjellen på eugenikk før og i dag?
- Er dere enige i tekstens hovedpåstand? Gi begrunnelser og diskuter.

Bruk utsagnet “Konsekvensene av alle disse valgene kan imidlertid kanskje bli lik de konsekvensene en statlig iverksatt eugenikk ville få.” som grunnlag for debatt:

- Forklar med egne ord og eksempler hva dette betyr.
- Er dere enige? Gi begrunnelser og diskutér.